

Inițiativa legislativă privind modificarea articolului 20 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii și a articolului 8 din Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, în vederea revizuirii condițiilor de acordare a prestațiilor persoanelor cu dizabilități severe.

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative

Prin prezentul proiect de lege se propune modificarea articolului 20 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii și a articolului 8 din Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, în vederea revizuirii condițiilor de acordare a prestațiilor persoanelor cu dizabilități severe.

Scopul prezentului proiect de lege constă în sporirea gradului de protecție socială și asigurarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități severe.

Principalele prevederi și elemente noi ale proiectului

Prin Hotărârea nr. 29 din 22 noiembrie 2018 *privind excepția de neconstituționalitate a tabelului nr. 1 din alineatul (1) al articolului 20 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii*, Curtea Constituțională a reținut că: „[...] în privința pensiei de dizabilitate care se acordă în cazul unei dizabilități severe, provocate de o afecțiune generală, rațiunile care stau la baza reglementării unei vârste standard de pensionare sau a unui stagiu minim de cotizare nu mai subzistă. Pierderea totală a capacității de muncă din cauza unei afecțiuni generale reprezintă un eveniment aleatoriu, care nu poate fi controlat de către persoana în discuție, astfel încât stabilirea unei vârste și a unui stagiu minim de cotizare în baza cărora poate fi acordată pensia de dizabilitate nu este justificată.

Condițiile pe care legislatorul trebuie să le impună în acest caz ar trebui să vizeze strict stagiul de cotizare deja realizat, astfel încât, indiferent de vârsta asiguratului, acesta să poată beneficia de o pensie de dizabilitate potrivit contribuției realizate. Trebuie să se rețină, în acest sens, că, de regulă, sistemul de asigurări sociale este obligatoriu pentru toate persoanele încadrate în câmpul muncii, ele având obligația de a contribui la sistemul de asigurări sociale. Mai mult, ele nu pot solicita restituirea sumelor achitate atunci când, din varii motive, nu au parte de beneficiile de protecție socială.”

În acest sens, Curtea poate imagina o situație când o persoană care a contribuit la sistemul de asigurări sociale și care a suferit o dizabilitate severă în urma contractării unei afecțiuni generale să nu beneficieze de pe urma contribuțiilor de asigurări sociale realizate, pentru că la data constatării dizabilității ea să nu întrunească condițiile stabilite la tabelul nr. 1 din alin. (1) al art. 20 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998. În acest caz, persoana asigurată ajunge în situația în care, deși și-a pierdut în totalitate capacitatea de muncă, deci nu mai poate fi încadrată în muncă (a se vedea,

per a contrario, Gosselin v. Québec, § 20 supra), să nu beneficieze de pe urma contribuțiilor pe care le-a realizat.

În temeiul hotărîrii Curții Constituționale se recunoaște constituțional tabelul nr. 1 din alin. (1) al art. 20 din Legea nr. 156/1998, în măsura în care dreptul la pensia de dizabilitate în cazul unei dizabilități severe provocate de afecțiune generală se acordă în funcție de stagiul de cotizare efectiv realizat.

Astfel, proiectul de lege prevede completarea art. 20 din Legea nr. 156/1998 cu un alineat nou (1¹) cu următorul cuprins: „Asiguratul încadrat într-un grad de dizabilitate severă cauzată de o afecțiune generală beneficiază de pensie de dizabilitate în raport cu stagiul de cotizare efectiv realizat, dar nu mai puțin de doi ani.”

Necesitatea reglementării stagiului minim de cotizare de doi ani este determinată de prevederile art. 6 din Legea nr. 156/1998, conform cărora stagiul de cotizare se exprimă în ani.

Totodată, în scopul sporirii protecției sociale a persoanelor cu dizabilități severe, cu vârsta de pînă la 23 ani, se propune amendarea art. 8 din Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, în scopul stabilirii dreptului la alocații sociale echivalente cu pensia minimă de dizabilitate severă. Menționăm că acest grup de persoane din motive obiective (studii, dificultăți de angajare în cîmpul muncii din cauza lipsei de experiență, maternitate etc.) nu au realizat un stagiul de cotizare și în cazul determinării dizabilității severe sunt beneficiari de alocație socială, care constituie 40% din pensia minimă pentru persoanele cu dizabilitate severă (mărimea medie a alocațiilor sociale pentru persoanele cu dizabilități constituie 272,51 lei).

Impactul proiectului de lege

Prezentul proiect de lege va asigura în anul 2020 dreptul la pensia de dizabilitate pentru 111 persoane cu dizabilități severe.

Fundamentarea economico-financiară a proiectului de lege

Conform calculelor estimative pentru punerea în aplicare a prevederilor proiectului de lege sînt necesare mijloace financiare anuale suplimentare:

- din bugetul asigurărilor sociale de stat – 2616,0 mii lei (stabilirea dreptului la pensia de dizabilitate pentru persoanele cu dizabilități severe din stagiul de cotizare efectiv realizat);
- din bugetul de stat – 18,3 mii lei (stabilirea dreptului pentru persoanele cu dizabilități severe, cu vârsta de pînă la 23 ani, la alocație socială în mărime de 100% din pensia minimă pentru persoanele cu dizabilitate severă).

Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prevederile proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative va condiționa modificarea mai multor acte normative, printre care: Hotărîrea Guvernului nr. 929/2006 pentru aprobarea Regulamentului privind modul

de plată a pensiilor stabilite în sistemul public de pensii și alocațiilor sociale de stat, Hotărîrea Guvernului nr. 165/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor.

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**
pentru modificarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I – Articolul 20 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 42-44, art. 247), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la alin. (1), după cuvintele „grad de dizabilitate” se introduc cuvintele „accentuată și medie”;

articolul se completează cu alin. (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Asiguratul încadrat într-un grad de dizabilitate severă cauzată de o afecțiune generală beneficiază de pensie de dizabilitate în raport cu stagiul de cotizare efectiv realizat, dar nu mai puțin de doi ani.”

Art. II – Articolul 8 din Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.87–91, art.214), cu modificările ulterioare, se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„ a¹) persoanelor cu dizabilități severe pînă la vârsta de 23 de ani – 100%.”

Art. III – (1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2020.

(2) Pentru beneficiarii de alocații sociale de stat cu dizabilități severe cu vârsta de pînă la 23 de ani, Casa Națională de Asigurări Sociale va recalcula alocațiile sociale de stat conform prevederilor prezentei legi.

(3) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ПАРЛАМЕНТ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**ЗАКОН****о внесении изменений в некоторые законодательные акты**

Парламент принимает настоящий органический закон.

Ст. I. - В статью 20 Закона № 156/1998 о государственной пенсионной системе (повторное опубликование: Официальный монитор Республики Молдова, 2004 г., № 42-44, ст. 247), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

часть (1) после слов «застрахованным лицам» дополнить словами «с выраженным и средним ограничением возможностей»

дополнить статью частью (1¹) следующего содержания:

«(1¹) Застрахованным лицам с тяжелым ограничением возможностей вследствие общего заболевания назначаются пенсии по ограничению возможностей в зависимости от эффективно реализованного страхового стажа, но не менее двух лет.».

Ст. II. - Статью 8 Закона № 499/1999 о государственных социальных пособиях некоторым категориям граждан (повторное опубликование: Официальный монитор Республики Молдова 2014г., № 87-91, ст.214), с последующими изменениями, дополнить пунктом а¹) следующего содержания:

«а¹) лицам с тяжелыми ограниченными возможностями в возрасте до 23 лет – 100 процентов;».

Ст. III. - (1) Настоящий закон вступает в силу с 1 января 2020 года.

(2) Национальной кассе социального страхования произвести перерасчет государственных социальных пособий для получателей государственных социальных пособий с тяжелыми ограниченными возможностями в возрасте до 23 лет в соответствии с положениями настоящего Закона.

(3) Правительству в трехмесячный срок со дня опубликования настоящего закона привести свои нормативные акты в соответствие с ним.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА